

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

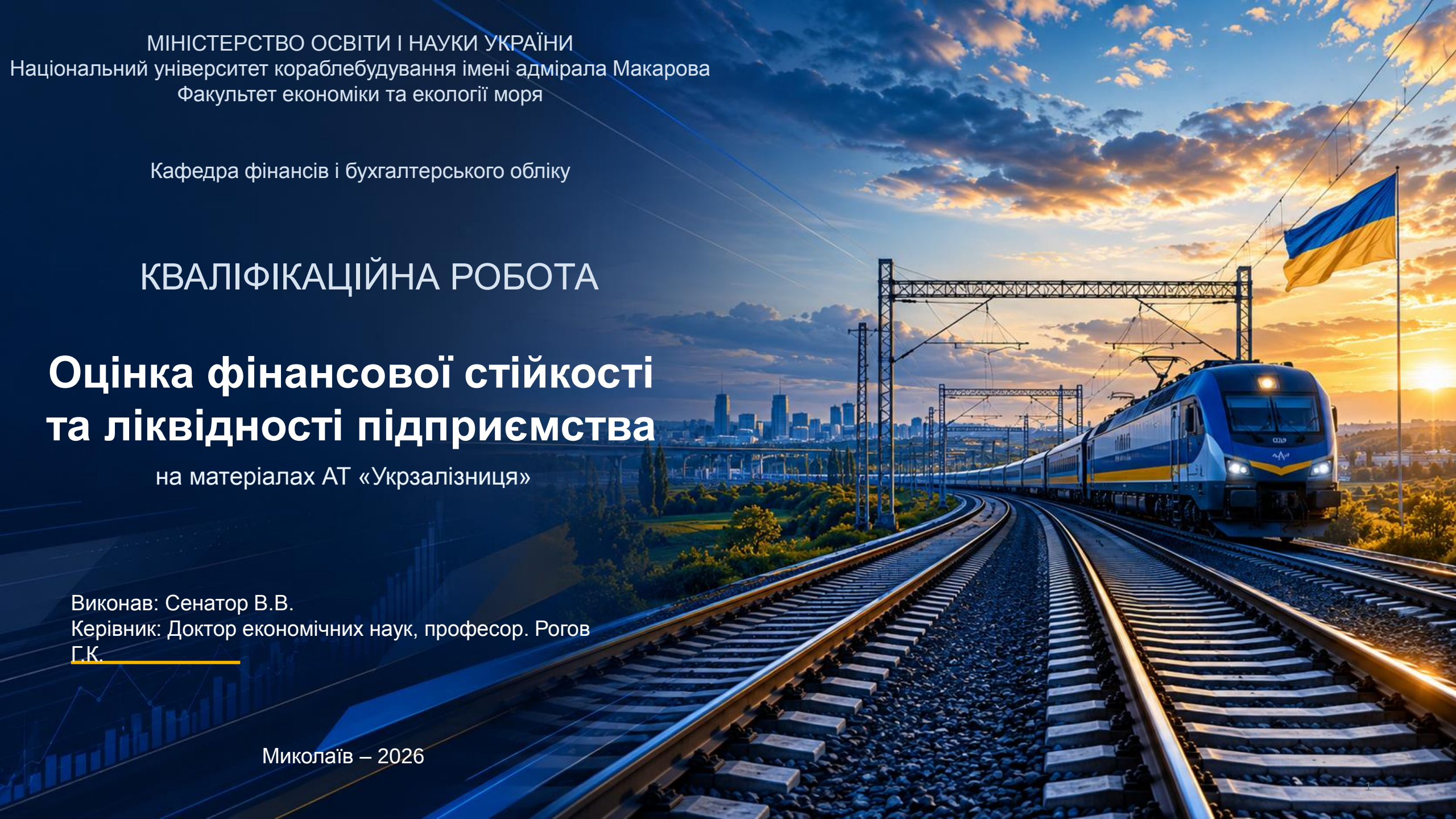
Оцінка фінансової стійкості та ліквідності підприємства

на матеріалах АТ «Укрзалізниця»

Виконав: Сенатор В.В.

Керівник: Доктор економічних наук, професор. Рогов
Г.К.

Миколаїв – 2026



ВСТУП

Мета дослідження – сформулювати прикладні пропозиції щодо посилення фінансової стійкості та ліквідної спроможності АТ «Укрзалізниця» на підставі аналізу його фінансового стану.

Об'єкт дослідження

фінансова стійкість і ліквідність підприємства як складові забезпечення його стабільної діяльності в сучасних економічних умовах

Предмет дослідження

система показників, методичних підходів і практичних заходів, що використовуються для оцінювання та зміцнення фінансової стійкості й ліквідності АТ «Укрзалізниця»

Завдання дослідження

- 1) з'ясувати роль фінансової стійкості та ліквідності в оцінюванні можливостей підприємства своєчасно виконувати зобов'язання, підтримувати обіг коштів і забезпечувати стабільну діяльність
- 2) узагальнити нормативно-правові положення та інформаційні джерела, що використовуються під час оцінювання фінансової стійкості й ліквідності;
- 3) систематизувати методичні підходи, показники та аналітичні інструменти для дослідження фінансової стійкості й ліквідності підприємства;
- 4) подати організаційно-економічний профіль АТ «Укрзалізниця»;
- 5) дослідити майновий потенціал, джерела формування капіталу та фінансові результати АТ «Укрзалізниця»;
- 6) визначити фінансову спроможність АТ «Укрзалізниця» через систему показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості;
- 7) встановити ключові фінансові дисбаланси, що ускладнюють підтримання ліквідності та фінансової стійкості підприємства;
- 8) сформулювати практичні заходи для підвищення ліквідності та платоспроможності АТ «Укрзалізниця»;
- 9) обґрунтувати напрями посилення фінансової стійкості АТ

Актуальність

Фінансова стійкість і ліквідність визначають здатність підприємства виконувати поточні зобов'язання, підтримувати операційну стабільність і зберігати фінансову рівновагу. Для АТ «Укрзалізниця» ця оцінка має особливе значення через стратегічну роль підприємства у транспортній системі та високий борговий тиск.

Ключові аспекти актуальності:

Стратегічне значення підприємства

АТ «Укрзалізниця» забезпечує функціонування важливої частини транспортної інфраструктури держави.

Фінансова напруженість діяльності

Воєнні ризики, ресурсні витрати та боргове навантаження посилюють потребу в контролі ліквідності.

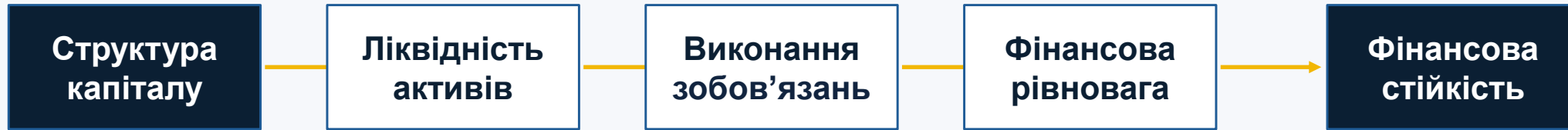
Практична потреба дослідження

Оцінка фінансової стійкості дає змогу визначити дисбаланси та сформулювати заходи для покращення фінансового стану.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова стійкість – це здатність підприємства зберігати фінансову рівновагу та стабільно виконувати зобов'язання.

Ліквідність – це здатність підприємства швидко перетворювати активи на кошти для поточних платежів.



Інформаційна база

Баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки та аудиторський звіт.

Методи

Горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, порівняльний, трендовий і факторний аналіз.

Показники

Коефіцієнти ліквідності, автономії, фінансового ризику, маневреності власного капіталу та чистий оборотний капітал.

У роботі уточнено зміст фінансової стійкості та ліквідності, визначено інформаційну базу аналізу і систематизовано методи оцінювання.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

100%
частка держави

229 879,1
млн грн
статутний капітал

298 892,6
млн грн
активи у 2025 році

169 952
осіб
працівники у 2025 році

118 116,7
млн грн
зобов'язання у
2025 році

Динаміка активів, власного капіталу та зобов'язань, млн грн

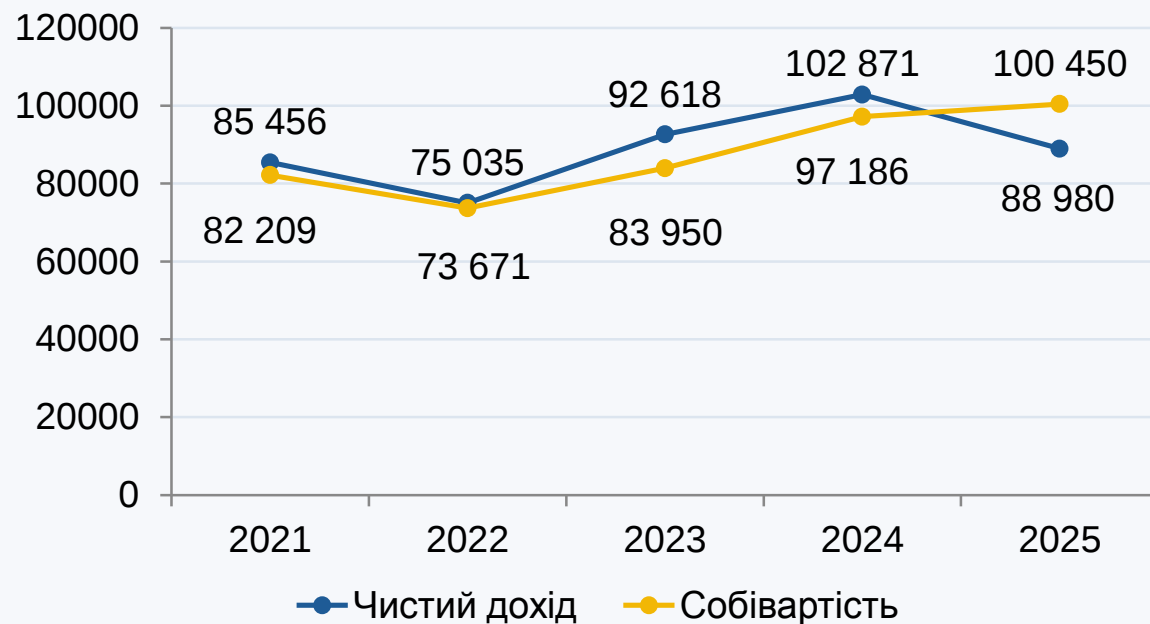


Ключові тенденції 2021-2025 років

- активи зросли на 15,2%;
- власний капітал скоротився на 9,3%;
- зобов'язання майже подвоїлися;
- фінансовий стан характеризується **підвищенням боргового навантаження.**

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Чистий дохід і собівартість, млн грн



У 2025 році собівартість перевищила чистий дохід на 11 470,6 млн грн.

Чистий фінансовий результат, млн грн

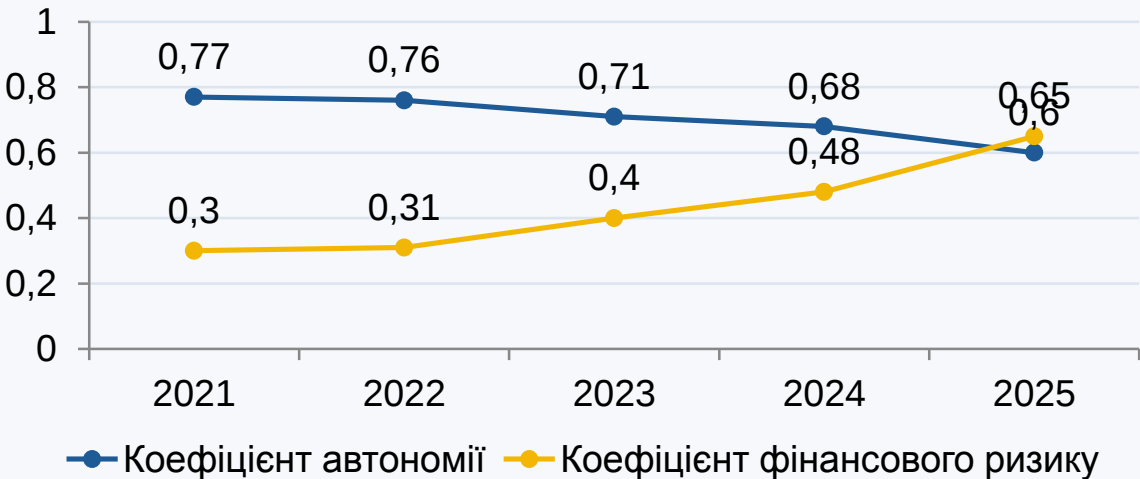


Чиста рентабельність продажу в 2025 році становила -8,61%.

Фінансовий результат перейшов до збитку: -7 663,4 млн грн.

СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ТА ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ

Динаміка ключових коефіцієнтів фінансової стійкості



Чистий оборотний капітал, млн грн



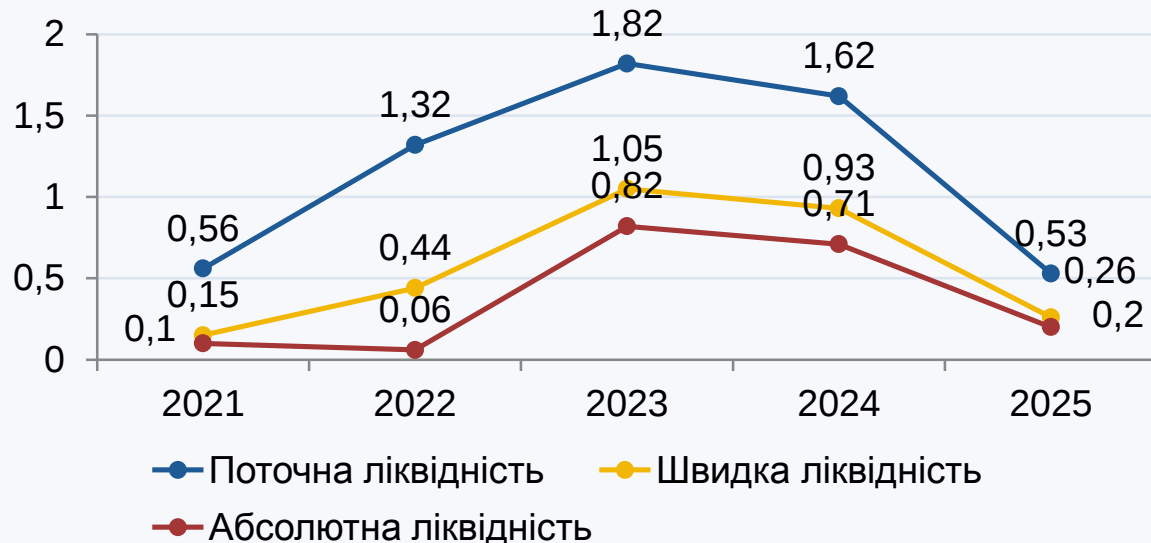
Тип фінансової стійкості за роками

2021	2022	2023	2024	2025
кризовий	кризовий	нормальний	кризовий	кризовий

Попри виконання нормативу автономії, стійкість послаблюється через скорочення власного капіталу, від’ємні власні оборотні кошти та зростання боргового навантаження.

ЛІКВІДНІСТЬ І ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Динаміка коефіцієнтів ліквідності



Дебіторська та кредиторська заборгованість, млн грн



**Поточна ліквідність 2025 року
0,53 за нормативу 1,5-2,5**

**Баланс у 2025 році
0/4 умов абсолютної ліквідності**

**Кредиторська / дебіторська
15,28 раза у 2025 році**

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Фактична проблема	Практичний захід	Очікуваний результат
Поточні зобов'язання – 53 542,4 млн грн; поточна ліквідність – 0,53	Реструктуризація частини поточних зобов'язань	зниження короткострокового боргового тиску
Запаси – 13 811,8 млн грн	Скорочення надлишкових запасів на 10%	вивільнення близько 1 381,2 млн грн
Собівартість – 100 450,4 млн грн; валовий збиток – 11 470,6 млн грн	Зниження собівартості на 5%	економія близько 5 022,5 млн грн
Дебіторська заборгованість – 3 085,5 млн грн	Прискорення інкасації платежів	зменшення касового розриву

Модель **зміцнення фінансової стійкості АТ «Укрзалізниця» має будуватися на таких ключових рішеннях:**

- 1) по-перше, зниженні короткострокового боргового навантаження через реструктуризацію зобов'язань;
- 2) по-друге, відновленні прибутковості через скорочення собівартості та збільшення доходів;
- 3) по-третє, покращенні структури оборотних активів через вивільнення коштів із запасів, дебіторської заборгованості.

ВИСНОВКИ

Відповідно до поставленої мети та визначених завдань у кваліфікаційній роботі було:

1. Розкрито сутність фінансової стійкості та ліквідності підприємства, а також визначено їхній взаємозв'язок у забезпеченні платоспроможності.
2. Узагальнено інформаційну базу дослідження, зокрема фінансову звітність, аудиторські висновки, нормативні акти та наукові джерела.
3. Визначено методичний інструментарій аналізу, який охоплює горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний і порівняльний аналіз.
4. Охарактеризовано діяльність АТ «Укрзалізниця» як стратегічно важливого підприємства транспортної галузі України.
5. Оцінено майновий стан, структуру капіталу та фінансові результати підприємства за 2021-2025 роки.
6. Проаналізовано ліквідність і фінансову стійкість АТ «Укрзалізниця», що дозволило встановити дефіцит власного оборотного капіталу та низький рівень поточної ліквідності.
7. Виявлено основні фінансові дисбаланси підприємства, зокрема високу частку необоротних активів, зростання позикового капіталу, збільшення кредиторської заборгованості та збитковість діяльності.
8. Розроблено заходи щодо покращення ліквідності та платоспроможності, серед яких реструктуризація поточних зобов'язань, оптимізація запасів і посилення контролю за дебіторською та кредиторською заборгованістю.
9. Сформовано напрями фінансової стабілізації АТ «Укрзалізниця», спрямовані на зниження собівартості, розширення доходної бази, скорочення боргового навантаження та зміцнення фінансової стійкості.

Дякую за увагу!

